

Mellemøre problemer

Funktion af mellemøret:

Ydre øre har en øregang – for enden af øregangen sidder trommehinden som lukker af til det lille hulrum bag ved, der kaldes mellemøret. I mellemøret er der tre små øreknogler der forstærker lyden, der kommer ind på trommehinden og herfra transformeres lyden til det indre øre (øresneglen). For at det kan fungere fint, skal der være luft i mellemøret. Almindeligt kommer der luft ind i mellemøret via en lille ventilationskanal til næsesvælget. Ventilationskanalen kaldes det eustakiske rør. Når vi tygger, nyser, bruger kæben mm. åbnes det eustakiske rør og der kommer luft til mellemøret. Nogle gange kan vi også selv høre, når vi bruger musklerne til det eustakiske rør. Der kommer en knitrende lyd eller en lyd som man trykker på boble plast.

Undertryk eller væske i mellemøret:

Hvis vi ikke hele tiden lukker luft ind til mellemøret, kommer der undertryk derinde. Det er det vi oplever, når vi f.eks. er forkølede eller skal lande med en flyver. Mange børn har undertryk i ørerne pga. forkølelser. Børn har en lidt anden anatomi end voksne, hvor de har mere svært ved at åbne det eustakiske rør. Undertrykket forværres efter 1-2 timers søvn, når de ligger ned. De vågner typisk på grund af øre smerter (undertryk gør at trommehinden er suget ind mod mellemøret) og græder ofte. Gråd hjælper til at udligne trykket igen. Mange oplever også det hjælper på undertrykket, når barnet ammes eller sutter (så åbner de deres eustakiske rør). Har der været undertryk noget tid, ændrer slimhinden derinde sig og bliver til en slimhinde der laver slim, der fylder mellemøret op. Så har man væske i mellemøret. Selve væsken gør ikke ondt, men den gør man har en osteklokke fornemmelse og man hører betydeligt nedsat. Kommer der infektion i væsken, f.eks. virus eller bakterier fra næsesvælget når man er forkølet, øges væsken og infektionen gør, at man får øre smerter, da trommehinden spændes og buler ud ad. Har man kronisk væske i mellemøret, får man også hyppigere en betændelse i mellemøret i forbindelse med forkølelser, da der er væske i forvejen.

Dræn behandling af mellemøret:

Hvis der har været kronisk væske i ørerne i 3 -6 mdr. eller 3 mellemørebetændelser på ½ år må vi ørelæger ifølge Nationale Kliniske Retnings Linjer fra Sundheds Styrelsen tilbyde trommehinde dræn. Men vi ser også altid på det enkelte barn og finder i samråd med forældre ud af, om barnet kan have glæde af dræn.

Voksne kan få dræn i lokal bedøvelse, men hos børn kræver det er fuld bedøvelse – de skal ligge helt stille mens drænet lægges. Det er en lille operation der kræver, at barnet

er fastende. Selve operationen tager 10 min og med opvågning skal i sammenlagt regne med ½ time i klinikken.

I bedøvelse prikker vi et lille hul på trommehinden, suger væsken ud og lægger et lille ventilationsdræn i trommehinden. Så kan mellemøret luftes via øregangen og ikke via det eustakiske rør i den tid drænet er der.

Drænene ligger typisk ca et år i trommehinden og vokser ud ved at trommehinden skubber drænet ud. Først ligger det i en skorpe på trommehinden, her kan barnet f.eks. sige at det nipper i ørene, når de nyser og gaber. Senere ligger det ude i den ydre gang. Det gør ikke noget, at drænet ligger i øregangen – Hvis det ikke falder ud af sig selv, kan ørelægen fjerne det ved kontrollerne alt efter hvor meget barnet kan være med til.

Så længe barnet ikke kan trykudligne, kan det være nødvendigt med dræn. Hvis barnet er 4-5 år og har svært ved at trykudligne kan man begynde at træne det eustakiske rør. Barnet kan instrueres i at lave Vasalva (holder sig for næsen, tager en dyb vejtrækning og puste luften ud af næsen medens man holder sig for næsen). Mange børn forstår imidlertid ikke at lave det korrekt. Her kan man i en periode træne med Otovent Ballon. Barnet puster ballon op med næsen og åbner herved det eustakiske rør.

Nogle børn har kun brug for dræn en gang og andre har brug for det i mange år. Som regel er det en vuggestue sygdom – de fleste vokser sig fra det i børnehaven og kun få har brug for det i skolealderen. Vi har enkelte voksne med dræn.

Drænene i sig selv skader ikke trommehinden og kan barnet ventilere sit mellemøre via det eustakiske rør når drænet falder ud, vil trommehinden vokse fint sammen efter drænet.

Vi ser, at børn der har haft mange infektioner og dræn kan få arvæv på trommehinden senere. Det er som regel kun kosmetisk og ikke noget funktionelt i forhold til hørelsen. Få børn har svært ved at trykudligne efter de er færdige med dræn og de kan risikere at der kommer et permanent hul på trommehinden. Det kan så evt. lukkes senere, når de kan være med til det.

Når man har et velfungerende dræn i trommehinden, kan man godt være lidt lydfølsom for pludselige høje lyde. Der er naturligt og ikke noget farligt og forsvinder når dræn behandlingen er færdig.

Når man har dræn, fungerer hørelsen normalt og det kommer umiddelbart efter dræn anlæggelse – det er der nogle børn, der kan reagere på (alt bliver lige så pludseligt højt – de har gået i en osteklokke)

Når man har dræn må man gerne svømme og få hovedet under vand op til en til halvanden meter. Kommer hovedet mere ned under overfladen, bliver vandsøjle trykket

så stort at der kan komme vand ind gennem drænet til mellemøret. Det kan gøre, at man i øjeblikket kan blive voldsomt svimmel og ikke kan finde ud af at komme op til overfladen. Senere kan vandet der er kommet ind i mellemøret give infektion i mellemøret. Er der sæbe i vandet f.eks. i spa og badekar mindskes overfladespændingen på vandet og der kan lettere komme vand gennem drænet, når hovedet er under vand.

Der skal ikke tages nogen forbehold med almindelig hårvask.

Barnet kan flyve uden tryk symptomer i ørene ved landing, når drænene fungerer.

Flåd fra ørene med dræn:

Når det løber fra øret i forbindelse med forkølelse og luftvejs infektion betyder det, at drænet virker - den samme slimhinde der er i næsen sidder i mellemøret. De første dage med flåd fra øret er det oftest virus, hvor antibiotika ikke hjælper. Her kan man rense øret med saltvand eller eddikevand for at holde drænet åbent og øregangen ren.

Hvis der kommer flåd fra øret efter tre dage med den behandling, kan det være bakterier der kommer efter virus infektionen og her vil antibiotiske øredråber hjælpe.

Så efter tre dage med rensning med saltvand eller eddikevand giver det mening, ved forsat flåd fra øret, at give en uges behandling med antibiotiske øredråber. Flyder det forsat meget kan man ind imellem stadig rense med saltvand/eddikevand. Vi anbefaler også altid i et par dage efter den antibiotiske øredråbe kur er slut, at dryppe med saltvand i ørerne. Det gør vi fordi drænene ellers kan stoppe med en prop fra det sidste der flyder fra ørerne.

Opskrift på eddike/saltvandsblanding kan findes på orelaegernefisketorvet.dk under vejledninger.